

Spis treści

Autorzy	9
Skróty stosowane w tekście	11
WOJCIECH MISIĄG	
Wstęp	13
GRZEGORZ GORZELAK	
Synteza	17
Ustrój rolny	18
Funkcjonowanie sektora rolnego	21
Rolnictwo w jego otoczeniu	28
Podobieństwa i różnice między autorami	33
Kierunki zmian	34
PAWEŁ CZECHOWSKI, ADAM NIEWIADOMSKI	
Podstawy prawne polskiego ustroju rolnego na tle prawa innych państw europejskich i Unii Europejskiej	37
WITOLD ORŁOWSKI	
Jak ustrój rolny wpływa na możliwości rozwoju polskiej gospodarki?	49
MARIA HALAMSKA	
Jak obecny ustrój rolny wpływa na zmiany społeczne na polskiej wsi?	57
O społecznym znaczeniu „ustroju rolnego”	57
O regulacjach, składających się na obecny „ustrój rolny”	59
O niektórych już istniejących i potencjalnych społecznych skutkach istniejącego stanu rzeczy	62
Co robić?	66

ANDRZEJ KOŁODZIEJ, JÓZEF PYRGIES

Jak polski ustrój rolny wpływa na strukturę agrarną?	71
Rodzinne czy wielkotowarowe	71
Własność czy dzierżawa	74
Obrót gruntami rolnymi a system wsparcia	76
Zmiany struktury agrarnej w okresie członkostwa Polski w UE	78
Czy dane opisujące strukturę agrarną w Polsce są wiarygodne?	79
Wnioski i rekomendacje	80

WALENTY POCZTA

Jak polski ustrój rolny wpływa na produktywność i efektywność polskiego rolnictwa i jego międzynarodową konkurencyjność?	83
Wprowadzenie	83
Struktura gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej	86
Relacje między czynnikami produkcji jako przesłanka produktywności i konkurencyjności rolnictwa	88
Wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych jako miara sytuacji strukturalnej rolnictwa	92
Struktura obszarowa i ekonomiczna rolnictwa a wyniki produkcyjne i dochodowe oraz siła ekonomiczna gospodarstw rolnych w rolnictwie Unii Europejskiej	98
Podsumowanie	103

JERZY PLEWA

Jak polski ustrój rolny wpływa na wykorzystywanie środków Unii Europejskiej płynących do polskiego rolnictwa?	107
Uwarunkowania prawne i instytucjonalne	108
Struktura agrarna Polski (2004–2024)	108
Dzierżawy rolne w kontekście absorpcji środków WPR	111
Wpływ dopłat bezpośrednich WPR na przemiany struktury agrarnej w Polsce	113
Efektywność absorpcji środków WPR w Polsce (2004–2024)	116
Podsumowanie i wnioski	118

SZCZEPAN FIGIEL

Jak polski ustrój rolny wpływa na wdrażanie innowacji w polskim rolnictwie?	123
Uwagi wstępne	123
Innowacyjność polskiej gospodarki a innowacje w rolnictwie	125
Implikacje cech polskiego ustroju rolnego dla innowacji w krajowych gospodarstwach rolnych	130
Konkluzja końcowa	132

MARIUSZ MATYKA

Jak polski ustrój rolny wpływa na postęp technologiczny w polskim rolnictwie?	135
---	-----

ZBIGNIEW KARACZUN

Jak polski ustrój rolny wpływa na jakość środowiska przyrodniczego w Polsce i jego zmiany?	143
Ewolucja rolnictwa i jego wpływu na środowisko po 1989 roku	144
Polski ustrój rolny a stan środowiska	151

GRZEGORZ BRODZIAK

Jak polski ustrój rolny wpływa na równość sektorów i możliwości rozwojowe polskiego rolnictwa?	157
--	-----

WOJCIECH MISIĄG

Jak polski ustrój rolny i uregulowania finansowe obowiązujące rolnictwo i rolników wpływają na finanse publiczne kraju?	173
Wzorzec systemu finansowego wsparcia rolnictwa.	176
Praktyka funkcjonowania publicznego wsparcia wsi i rolnictwa	178
Państwo a rolnicy	180
Finanse obszarów wiejskich	181
Wnioski i rekomendacje.	182
Aneks metodyczny	185
Załącznik	188

AGNIESZKA CHŁOŃ-DOMIŃCZAK

Ustrój rolny w Polsce a system zabezpieczenia społecznego rolników	191
Ramy prawne i instytucjonalne zabezpieczenia społecznego rolników jako jednego z instrumentów ustroju rolnego.	191
Zasady ubezpieczenia społecznego rolników i zakres świadczeń	195
Finansowanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników	197
Wpływ KRUS na strukturę agrarną, decyzje gospodarstw i kształtowanie sektora rolnictwa w Polsce	201
Wyzwania związane z funkcjonowaniem KRUS jako instytucji wspierającej ustrój rolny w Polsce	205
Podsumowanie	206

PAWEŁ SWIANIEWICZ

Jak polski ustrój rolny i uregulowania finansowe obowiązujące rolnictwo i rolników wpływają na budżety lokalne i rozwój lokalny?	211
--	-----

MACIEJ NOWAK

Jak polski ustrój rolny wpływa na organizację przestrzeni, zarówno na wsi jak i w miastach?	219
Ocena założeń i konsekwencji art. 23 Konstytucji RP z perspektywy celów polskiego systemu planowania przestrzennego	220
Ocena założeń i konsekwencji wybranych przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego z perspektywy celów polskiego systemu planowania przestrzennego	222
Regulacje prawne a aktualne wyzwania obszarów wiejskich	224
Wpływ analizowanych regulacji na ochronę ładu przestrzennego	225
Konkluzje	228

TADEUSZ POMIANEK

Jak polski ustrój rolny wpływa na jakość spożywanej żywności i zdrowie konsumenta?	231
Istotne dane	232
Żywność a zdrowie	233
Rosnące wydatki na ochronę zdrowia	236
Rolnicy i konsumenci	236
Możliwe rozwiązania	239
Podsumowanie	241

ADAM GENDŹWIŁ

Jak polski ustrój rolny wpływa na zachowania polityczne wyborców i na kształtowanie się systemu partyjnego w Polsce?	245
---	-----